

παλὸν μειδιάμα. Τὸ λαμπρὸν τοῦ φωτός, ἡ καθαρότης τοῦ αἵματος, τὸ γλυκὺ τῆς θερμοκρασίας θάλαπος εὐφραίνουν καὶ τὸν γεννηθέντα ὑπὸ τὸν παμφαῖ οὐρανὸν τῆς Ἑλλάδος.

Παρὰ ταύτην λοιπὸν τὴν ἀκτὴν ἐμελλε νὰ συνέλθωσιν οἱ λογάδες ἀμφοτέρων τῶν φύλων περὶ τὸν ἀντιβασιλέα. Καὶ ὁ μὲν χορὸς ἐγίνετο ἐξ ἐράνου, ἡ δὲ εὐρύχωρος οἰκία, ὅπου συνέρχονται συνήθως ὡς ἐν λέσχῃ (*circolo italiano*) οἱ παρεπίδημοι Ἴταλοί, διασκευάσθη ὑπ' αὐτῶν κοινῇ τῶν πάντων δαπάνῃ.

Τὸ ἑσπέρας τῆς 22 Ἀπριλίου συνελθόν οἱ κεκλημένοι τῶν αἰθουσῶν ἡ διασκευή ἦτο οὐ μόνον πολυτελής ἀλλὰ καὶ κομψή, καὶ τὸ φῶς ἐσελάγιζεν ἄφθονον καὶ λαμπρὸν. Δύο θάλαμοι εὐτρεπισθέντες πλουσίως ὠρίσθησαν τῷ ἀντιβασιλεῖ, εἰς μὲν χάριν ἀναπαύσεως εἰ δέον, ὁ δ' ἕτερος χάριν ὑποδοχῆς αὐτοῦ τε καὶ τῶν περὶ αὐτὸν, τῶν προξένων καὶ τινων ἐπισήμων ξένων. Τὸ πλῆθος ἦτο πολὺ ἐ-

Φυλλιδ. 331, σελ. 490. Αἰγυπτία ἀρτοποιός.

πειδὴ ὅμως αἱ αἰθουσαι ἦσαν καὶ πολλαὶ καὶ μεγάλαι δὲν συνεπιέζετο ὡς ἀλλαχοῦ συμβαίνει. Παρετέθη δὲ καὶ δεῖπνον ἐν τῇ προσγείῳ ὁροσῇ.

Ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐλθὼν ἐν στολῇ καὶ συνοδίαν ἔχων οὐκ εὐάριθμον ἀξιώματικῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν ὠρισμένον θάλαμον· ἐναντίον ὅμως τοῦ παραδεδεγμένου ἔθους ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς αὐλαῖς, οὗτ' ἐπλησίασεν οὔτε ἀπέτεινε πρῶτος τὸν λόγον πρὸς ὁποιοῦνδήποτε, ἀλλὰ σταθεὶς πρὸς τὰ ἄνω τοῦ θαλάμου συνδιελέγετο εὐγενῶς μετὰ τῶν πρὸς αὐτὸν ἐρχομένων. Μεθ' ἱκανὴν δὲ ὥραν ἀπογορήσας πρὸς μικρὸν εἰς τὸν ἕτερον θάλαμον, μετέβη εἰς τὰς αἰθούσας καὶ παρετήρει τοὺς ὀρχουμένους.

Τὸ πλῆθος, ὡς εἶπον, ἦτο πολὺ ἀμφιβάλλω ὅμως εἰ ποτε συνέρρευσεν εἰς Ῥώμην τοσαύτη καὶ τοιαύτη *colluvies hominum*. Τοῦρκοι, Ἀραβες, Κόπται, Ἕλληνες, Ἴταλοί, Γάλλοι, Γερμανοὶ, Ἀγγλοὶ, Ἰουδαῖοι, Ἀρμένιοι, πάσης φυλῆς καὶ πάσης γλώσσης γεννήματα ἔκ τε ἔω καὶ ἑσπερίας καὶ μεσημβρίας καὶ βορρᾶ, ἰδοὺ οἱ σύγκλυδες τῆς ἑσπέρας ἐκείνης. Ἡ θεά

ἄρα πρὸς τὸν ἀγαπῶντα νὰ ἐνδιπτρίβῃ εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐθνικῶν φυσιογνωμιῶν καὶ νὰ ἐξάγῃ συμπεράσματα ἦτο πολύτιμος. Ἀλλ' ἂν οἱ ἄνδρες διέφερον ἐθνολογικῶς κατὰ τὸ ἦθος, διὰ τὸν σωρὸν ὅμως τῶν ἀδαμάντων, τῶν ψελλίων, τῶν ἐνωτίων, τῶν διχθημάτων καὶ τῶν μύρων, ἃ τινὰ συνέχεον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς χαρακτηῖρας, δύσκολον ἦτο νὰ διακρίνῃ καὶ αὐτὸς ὁ γεγυμνασμένος ὀφθαλμὸς τὴν χώραν, ἡ τις ἐσεμνύετο ὅτι ἔδωκεν ὑπαρξιν εἰς ἐκάστην τῶν συγκροτουσῶν τὸν περικνθῇ ἐκείνον κέντρονα τοῦ ὠραίου φύλου.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ἄξιον μελέτης εἶχεν ἡ ἑσπέρα ἐκείνη· πᾶσα ἐκείνη ἡ ὁμήγορις συνέκειτο ἐξ ἀνδρῶν, οἱ τινες διὰ τῆς φιλεργίας ἐπλάσαν τὴν ἰδίαν αὐτῶν τύχην καὶ τὸ ἴδιον ὄνομα, κατασταθέντες εὐποροὶ, πλούσιοι καὶ βαθύπλουτοι, καὶ διὰ τοῦτο ἀναβάντες ἀπὸ τῆς κατωτάτης ἐνίοτε κοινωνικῆς βαθμίδος εἰς πολὺ ἀνωτέραν. Ἐνῶ ἄλλοτε ἐξηγοράζοντο καὶ δι' ὀλοκλήρου περιουσίας οἰκόσημα καὶ τίτλοι, καὶ μετὰ πηλμῶν ἰχνηλατεῖτο ἀμαυρά τις γενεαλογικὴ γραμμὴ φέρουσα εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους, σήμερον ὁ πλοῦτος ἐπέχει τόπον καὶ θέσεων καὶ τίτλων καὶ οἰκοσήμεν ἔτι δὲ καὶ παιδείας, καὶ ἡ ἀριστοκρατία τοῦ χρυσοῦ ἀντιπαρτάσσεται τροπαιοῦχος πρὸς τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ ὀνόματος, τῶν βαθμῶν καὶ τῆς ἠθικῆς ἀξίας. Ὅποια ἰδεῶν μεταβολή! Ἀνεξήγητοι ὅμως τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς αἱ ἀντιφάσεις· διότι μόλις ἀποκτᾷ τις χρήματα καὶ εὐθὺς ἐπανερχόμενος εἰς τὰς γεγηρακυῖας προλήψεις, δαπανᾷται πρὸς ἀποκτησιν παρασήμεν ἢ τίτλου βαρόνου καὶ πρίγκηπος, καὶ γαυριῶν χαράσσει ἐπὶ τῆς ἀμάξης αὐτοῦ ἐμβλήματα, τῶν ὁποίων τὴν σημασίαν οὐδ' αὐτὸς ἐννοεῖ. Οἱ πλείστοι τῶν σταυρῶν τοῦ Σωτῆρος ἐκ τῶν δοθέντων εἰς ὁμογενεῖς, ἐδόθησαν μόνον καὶ μόνον διότι ἦσαν πλούσιοι· πόσοι δὲ ἀφανεῖς μὲν χθὲς καὶ ταπεινοί, σήμερον δὲ ἐπιφανεῖς καὶ ὑψηλοὶ ἕνεκα τοῦ πλούτου, περιφέρονται εἰς τὰς Ῥώμας καὶ τὰς ἀγυῖας τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων καὶ ἄλλων τῆς Εὐρώπης μεγαλοπόλεων, ἐπιδεικνύοντες, αὐτοὶ οἱ φοροδοεῖς καὶ εἰρηνικοὶ, σύμβολα ἐμφαίνοντα ἡρώων καὶ πολεμιστῶν ἀρετὰς! Αὐτοὶ οἱ πολῖται τῆς μεγάλης δημοκρατίας τοῦ νέου κόσμου, καταφλέγονται ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τῶν τίτλων, τῶν παρασήμεν καὶ τῶν διακρίσεων, ἐγὼ δὲ εἶδον Ἀμερικανὸν, καὶ ἱσπὰ μάλιστα, παθόντα σχεδὸν φρενῶν ἑξαρσιν, διότι ἡγεμονίσκος τις ὑπαμειδίασε μακρόθεν αὐτῷ.

Ἀλλ' ὅσον γελοῖαι καὶ ἂν ᾧσιν αἱ κλίσεις αὗται, ἡ πρὸς τὰ ἄνω σπουδὴ φαίνεται μοι ἐπωφελής, διότι αὐξάνει, ἀναπτύσσει καὶ διατηρεῖ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ κοινωνικοῦ σώματος, ἐπεκτείνουσα τὸν πολιτισμὸν ἀνάγκη ὅμως ὁ πολιτισμὸς οὗτος νὰ ἔχῃ θεμέλιον τὴν χρηστοθήειν, διότι οὐαὶ τῇ